

FENICIJA

O deželi in ljudstvu:

- v 3.tisočletju pr. Kr. se je imenovala dežela Kanaan – dežela škrlata (prebivalci so sloveli po izdelavi tkanin, ki so jih barvali s škrlatno barvo)
- prebivalci so bili semitski Kanaanci
- v 13.stoletju pr.Kr. so se na območju Kanaana naselili ostanki "ljudstev z morja" – postopno so se stopili s Kanaanci
- vrh zgodovine so doživeli v prvi polovici 1.tisočletja pr.Kr. – sebe so še vedno imenovali Kanaanci, Grki pa so jih imenovali Feničani, deželo pa Fenicija t.j. škrlatna dežela

Nastanek mestnih držav:

- mesta so gradili na skalnatih rtih, ob morski obali in na otokih
- eno najpomembnejših mest – Biblos – začetki segajo že v tretje tisočletje pr.Kr., ko je mesto trgovalo z Mezopotamijo, Egiptom, Mikenami in Kreto
- v prvi polovici 1.tisočletja pr.Kr. sta vodilni mesti postali Sidon in Tir (vrh razvoja – v času vladanja kralja Hirama I. – 10.stoletje pr.Kr.)
- vsaka mestna država je obsegala še okoliško podeželje
- večja mesta so vladala šibkejšim mestnim naseljem
- včasih so se tudi mesta povezala v zvezo mestnih držav – pod vodstvom Tira ali Sidona
- vsakemu mestu je vladal kralj, ki se je pri vodenju države posvetoval s svetom starešin (predstavniki najpremožnejših trgovskih družin)
- zaradi svoje majhnosti in lege so feničanska mesta mnogokrat priznavala nadoblast mogočnih sosednjih ljudstev Egipčanov, Hetitov, Asircev in Perzijcev

Kmetijstvo obrt in trgovina:

- najugodnejše področje za kmetijstvo – med Sredozemskim morjem in gorovjem Libanon
- glavni pridelki: pšenica, ječmen, oljka, vinska trta, datlji, smokve, granatna jabolka in povrtnine (obdelovali so s pomočjo teras)
- najbolj sloveči izdelek feničanskih obrtnikov – blago, obarvano s škrlatno barvo, ki so ga izvažali v sredozemske dežele (škrlat so dobivali iz žlez morskega polža murex, ki so ga nabrali ob obalah Sredozemskega morja, pobarvali so lahko rumeno, modro, vijoličasto ali rdeče – glede na trajanje barvanja; postopek barvanja je bil zelo drag)
- izvažali so tudi: keramične skodelice, vrče, amfore, kraterje (trebušasti vrči za mešanje tekočine), predmeti iz slonovine – kipci, pohištveno okrasje, skrinjice za dragocenosti, pahljače in žličke, steklene in kovinske predmete (nakit, orožje...; steklopahaštvo)
- trgovina se je razvila v tesni povezavi s pomorstvom – na razvoj pomorstva je vplivala lega Fenicije ob Sredozemskem morju, tu so se namreč stikale tudi prometne poti iz okoliških dežel
- pomorsko trgovino je pospešila še hitra rast prebivalstva in uvedba čolna z gredljem (prevzeli so ga od "ljudstev z morja"), feničanski pomorščaki so bili najboljši pomorščaki starega veka
- ladje so bile izdelane iz cedrovine, poganjali so jih z vesli, poznali pa so tudi štirikotna jadra
- pomorščaki so se orientirali po zvezdah in pluli ob obalah zaradi lažje orientacije
- po sredozemskih deželah so prodajali izdelke domačih obrtnikov ali pa preprodajali blago iz različnih dežel
- uvažali: zlato, slonovino in sužnje iz Afrike, srebro in kositer iz Španije ter baker s Cipra
- ustanavljali kolonije (da bi si olajšali trgovanje) na obalah Sredozemskega morja – Gades, Kition, Utika, Lixus in Kartagina (mesto Tir)

Iznajdba črk:

- najstarejši znan črkopis: sinajska pisava (sredi 2.tisočletja pr.Kr. so jo uporabljali Kanaanci iz Biblosa) – Feničani so to pisavo okrog leta 1000 pr.Kr. izpopolnili in razvili feničanski črkopis (22 znakov za soglasnike)
- Grki so dodali znake za soglasnike, od njih so pisavo prevzeli Rimljani ti pa so jo razširili še

ostali Evropi